

ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Effects of The Life Skills Development Program Using Cartoon Books Media on Life Skills Among Grade Five Students*

บทความวิจัย

พิชญากร ศรีปะโค** รุจา ภูไพบูลย์*** ชื่นฤดี คงศักดิ์ ตระกูล****
Pichayakorn Sripakho, R.N., M.N.S.**, Rutja Phuphaibul, R.N., D.N.S.***,
Chuanruedee Kongsaktrakul, R.N., Ph.D.****

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองชนิดรูปแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อายุ 10 - 11 ปี จากโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ทำการสุ่มแบบไม่แทนที่โดยการจับสลากเพื่อคัดเลือกนักเรียนทั้งห้องเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้กลุ่มทดลอง 36 คน และกลุ่มควบคุม 31 คน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนสุขภาพทั่วไปและการเรียนการสอนตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ชุดหนังสือการ์ตูนพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวนสิบเอ็ดเรื่อง และโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย สถิติ ไคสแควร์ (Chi-square test) และสถิติที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะชีวิตของกลุ่มทดลองภายหลังได้รับโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะชีวิตของกลุ่มทดลองภายหลังได้รับโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูน ช่วยให้เด็กวัยเรียนมีทักษะชีวิตดีขึ้น

คำสำคัญ : โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิต / หนังสือการ์ตูน / ทักษะชีวิต/ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

* เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก) มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์พยาบาล ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก, E-mail: mathawee35@hotmail.com

*** ศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลเด็ก โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

This quasi-experimental research, a randomized two group pretest - posttest design aimed to investigate the effects of the Life Skills Development Program using cartoon books media on life skills among the fifth grade students. Participants included 10 and 11 year old of the fifth grade students from one elementary school in Bangkok. Using simple random sampling to select the students by a class, 36 students were placed in experimental groups and 31 students were placed in control groups. The experimental group was given the Life Skills Development Program using cartoon books media and the control group received general health education and the usual instruction. Research instruments included a demographic data questionnaire, the life skills measurement forms for elementary level students, the eleven books of life skills development cartoon books media set for elementary school students, and the life skills development program using cartoon books media developed by the researcher. Data were analyzed by descriptive statistics, Chi-square test and t-test. The results after receiving the life skills development program using cartoon books media revealed that the mean score of life skills of the experimental group was higher than before receiving the program at a significance level of .05 and the mean score of life skills of the experimental group were higher than the control group at a significance level of .05 Results from this study demonstrated that the Life Skills Development Program using cartoon books media can improve life skills for school-aged children.

Keywords : Life Skills Development Program / Cartoon Book Media /Life Skills / Geade Five Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีระยะพัฒนาการของวัยคือวัยเด็กตอนปลาย มีช่วงอายุ ระหว่าง 10 - 12 ปี เป็นวัยที่กำลังคาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กกับวัยรุ่นตอนต้น (สุชา จันท์เอม, 2543) มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตสังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กวัยนี้มีความต้องการหรือมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่พบได้ตามลักษณะของพัฒนาการตามวัย ซึ่งในเบื้องต้นอาจไม่ถือว่าเป็นปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรง แต่หากไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้ใหญ่ หรือคนใกล้ชิดอย่างเหมาะสมขณะที่เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเพียงเล็กน้อย อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรงตามมา หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงจนกลายเป็นปัญหาสังคมในที่สุด การเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กวัยนี้มีปัจจัยที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ ตัวเด็กและครอบครัว สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และสภาพของสังคมภายนอก (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2536) สำหรับปัจจัยด้านตัวเด็กและครอบครัวพบว่าม้อิทธิพลต่อลักษณะ

พฤติกรรมของเด็กมากที่สุด ดังนั้นการที่เด็ก ๆ จะมีการดำเนินชีวิตที่ดีต่อเนื่องไปจนผ่านช่วงวัยรุ่นถึงผู้ใหญ่ จำเป็นต้องมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และจริยธรรมที่ดี โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดู ได้รับความรู้ ทักษะการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม (เบญจพร ปัญญาอง, 2547)

ทักษะการดำเนินชีวิต หรือทักษะการเรียนรู้ชีวิต มีความหมายที่สอดคล้องกับคำว่า ทักษะชีวิต (Life skills) ซึ่งองค์การอนามัยโลก (World Health Organization; WHO) เป็นผู้บัญญัติศัพท์นี้และให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่าเป็นความสามารถในการปรับตัวของบุคคลต่อความต้องการของตนเอง สิ่งที่ต้องเผชิญในสังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน (WHO, 1997) ทักษะชีวิตเป็นความสามารถเชิงจิตสังคมอย่างหนึ่ง เริ่มต้นนำมาเผยแพร่ และส่งเสริมการสอนทักษะชีวิตโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนรู้จักดูแลตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ แต่เน้นความสำคัญของบุคคลให้รู้จักการปรับตัวพร้อมการเผชิญในการเปลี่ยนแปลงทาง